

Új borturisztikai attrakció a főváros közelében

Május 23-án különleges rendezvény részesei voltak mindazok, akik ellátogattak a Pest megyei Monor városban található Strázsahegyre. A hagyományosan megrendezésre kerülő Orbán-napi vigasságok mellett – idén – a vendégek a díszlepel lerántását követően együtt megpillanthatták az *Ezer Pince Szőlészeti és Borászati Tanösvény* első tábláját. A tanösvény a Monor Környéki Strázsa Borrend által beadott pályázat alapján a *Nemzeti Bormarketing Program és az Agrármarketing Centrum támogatásával* valósult meg. Az ünnepi beszédet *Harcz Zoltán*, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) kabinetfőnöke mondta el, a táblát pedig *Czeglédi György* hegybíró fedte fel a látogatók előtt. Ugyanezen a napon a Magyar Természetbarát Szövetség elnökségi tagja, *Trischler Ferenc* a Strázsahegyen áthaladó új, piros kereszt jelzésű – közel 13 km hosszú – turistautat is felavatta. A ceremóniát követően e sorok írója – a tanösvény ötletgazdája és a megvalósítás koordinátora – mutatta be a Szent Orbán ösvény tábláit az érdeklődőknek. A közel másfél órás sétán több mint ötvenen vettek részt, akik – saját elmondásuk szerint – maradandó élménnyel gazdagodtak. A tanösvényben rejlő turisztikai lehetőségeket pedig jól szimbolizálja, hogy vasárnap már több fős finn csoport túrázott a tanösvényen.

Hol helyezkedik el a Strázsahegy és mi a különlegessége?

A Strázsahegy nevű szőlőhegy Monoron, Pest megye dél-keleti részén, a 4-es főút mellett fekszik, a fővárostól mindössze 20-25 percnyi autóra. Autóval és vasúton több ezren haladnak el itt nap, mint nap, ám közülük csak kevesen tudják, hogy a várostól északra húzódó Strázsahegyen Közép-Európa egyik legnagyobb összefüggő pincefaluja található. **(fotó: Térkép)** Az 1400-as években az egri káptalan kezdeményezésére indult meg itt a szőlőtelepítés az egykori szilfás területeken. Mára közel 1000 présházzal büszkélkedik a szőlőhegy, amely – tájszerkezetét tekintve – egyedülállónak mondható. Területén öt jól elkülöníthető pinceegyüttes is van, ahol nagy számban láthatunk eredeti állapotukban megőrzött, különleges építészeti értéket képviselő présházakat. Ezeket az egységeket többségében szőlőskertek választják el, illetve kötik össze egymással.

A közelmúltban a közös erőfeszítéseknek köszönhetően több sikeres kezdeményezés is megvalósult a Strázsahegyen. Létrejött az új turistaút, átadták az itt bemutatásra kerülő szőlészeti és borászati tanösvényt, tavaly decemberben pedig megalakult Monori Borút Egyesület.

Milyen előzmények vezettek a borászati tanösvény születéséhez?

A tanösvény alapötlete e sorok írójának, mint frissen végzett tájépítésmérnöknek a fejében fogant 2008-ban. A monori Strázsahegy tájrendezési tanulmánytervét készítette el, melyet a Tájvédelmi Kutatás és Oktatás Támogatásáért Közhasznú Alapítvány diplomadíjjal jutalmazott. Az elismerésen felbuzdulva tervismertetést szervezett a Strázsahegyen a helyi és környékbeli érintettek (városvezetők, borászok, kistérségi szakemberek, civil szervezetek, természetjáró egyesületek vezetői és – többek között – a helyi média) számára. Sok értékes gondolat és vélemény cserélt gazdát azon az estén, de az igazán komoly munka csak utána indult el.

A tanösvény ötletének felkarolására, kora ősszel, épp kapóra jött az újonnan kiírt bormarketing pályázat. Kapcsolatainak köszönhetően a Monor Környéki Strázsa Borrend sikeresen pályázott a tanösvény kialakítására a Duna Borrégió Borút Egyesülettel és a Csongrádi Borvidék Hegyközségi Tanácsával közösen. Az örömhír november végén érkezett,

majd megkezdődött a tervek részletes kidolgozása és a kivitelezés megszervezése. 2009 júniusától pedig már bárki hangulatos sétát tehet a strázsahegyi tanösvényen.

Miből áll az Ezer Pince Szőlészeti és Borászati Tanösvény?

A támogatásként elnyert közel hét millió Ft-ból – a tanösvény információs táblái mellett – szórólap, kiadványfüzet és egy webes aloldal (<http://www.strazsaborrend.hu/tanosveny.php>) is megvalósult, ahol bővebb információk és folyamatosan frissülő hírek olvashatók a tanösvényről. A 18 állomásból álló ösvényt az teszi az egész országon egyedülállóvá, hogy a helyi jellegzetességek mellett hazánk szőlőtermesztési és borkészítési hagyományait is betekintést nyújt.

A helyi, illetve országos vonatkozású táblák két önálló ösvény mentén helyezkednek el, melyek együtt vagy külön-külön is bejárhatók. A Szent Orbán ösvény az azonos nevű térről indul (*Az üdvözlőtábla koordinátái a Szent Orbán téren: Ész: 47°22'08,54848", Kh: 19°26'42,23219"*), és közel két km hosszú körtúra keretében ismerteti meg látogatóit az alábbi témákkal:

- A szőlő és a bor eredete
- A szőlő élelciklusa
- A szőlő termesztése
- Hungarikum szőlőfajták
- Pincesorok, pincefalvak
- Magyarország borvidékei
- Hagyományok, borünnepek

A Bacchus ösvény a Strázsahegy téglagyári részéről indul (*Az üdvözlőtábla koordinátái a Bacchus térnél: Ész: 47°21'33,34685", Kh: 19°27'27,24195"*), de a másik irányból, a Szent Orbán ösvény folytatásaként is bejárható. Ez a szintén két km-es út Monor és a Strázsahegy építészeti, természeti, kultúrtörténeti értékeit hivatott bemutatni az alábbi tematika szerint:

- A Strázsahegy egyedi tájértékei
- Borkészítési eljárások
- Szerszámok, eszközök
- A Strázsahegy kialakulása
- Történelem
- Bor és kultúra
- Pincekultúra
- Kunsági borvidék

Mik a tanösvény különlegességei?

Célközönségét tekintve a tanösvény főként 14 éven felüli látogatókhoz szól, de – gondolva a családokra és a fiatalabb korosztályra – három játékos, interaktív tábla is készült. Ezek egy-egy téma (hungarikum szőlőfajták; hagyományos szüretelő eszközök és szerszámok; jellegzetes strázsahegyi pincetípusok) könnyebb gyermekek számára is szórakoztató megismerését teszi lehetővé (párkereső, tárgyfelismerő feladatok kis forgatós táblák segítségével). A tanösvény egyik kiemelt állomása a strázsahegyi kilátó, ahonnan jó idő esetén a Budai-hegyek vonulata is tisztán látszik. A kilátó legfelső szintjén elhelyezett panorámatáblák segítségével bárki könnyedén beazonosíthatja a környékbéli nevezetes pontokat és a Budai-hegyek jellegzetes pontjait is.

Gondolva a külföldi vendégekre, az információs táblák és a kiadványok magyar és angol nyelven egyaránt elkészültek. Könnyű megközelíthetősége, a fővároshoz való közelsége miatt a tanösvény várhatóan nagy közkedveltségnek örvend majd, és sok látogatót vonz a Strázsahegyre.

Vezetett séta a tanösvényen

Amennyiben e sorokat olvasva kedve támad ellátogatni a monori Strázsahegyre, és végigjárni az Ezer Pince Szőlészeti és Borászati Tanösvény állomásait, a monoriak szívesen látják egy, akár pincelátogatással is egybekötött sétán, ahol a tanösvény tervezőjének vezetésével sok mindent megtudhat a szőlőtermesztésről, borkészítésről és a strázsahegyi hagyományokról.

Bővebb információ:

<http://www.strazsaborrend.hu/tanosveny.php>

andrea.kaltenecker@gmail.com

Szeretettel várunk minden kedves látogatót!

Kaltenecker Andrea